Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare, Târgulu Inului Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ.

Birourile de anunciuri:
Brașovu, piața mare, Târgulŭ Inului Nr. 30.

Inserate mai primescŭ în Viena *R. Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), H. Schalek, Alois Herndel, M. Dukes, A. Oppelik, J. Donneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner.*
Prețulu insertiunilorŭ: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LVI.

„Gazeta“ ese în fiă-care di

Abonamente pentru Austro-Ungaria.
Pe un anŭ 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Dumineca 2 fl. pe anŭ.

Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Dumineca 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectori.

Abonamentulŭ pentru Brasovŭ
la administrațiune, piața mare, Târgulŭ Inului Nr. 30 etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 bani. Atâtŭ abonamentele câtŭ și insertiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 245. Brașovŭ, Vineri, 5 (17) Noemvre 1893.

Nu se grăbescŭ.

Brașovŭ, 4 Noemvre v.

Când amŭ vorbitŭ de programulŭ d-lui Hieronymi privitorŭ la politica de naționalitate a guvernului, amŭ arătatŭ, că d-sa de când a devenitŭ ministru de interne s'a abătutŭ chiar și dela principiile sale proprii, ce le-a desfășuratŭ câteva săptămâni înainte de întrarea sa în guvernŭ într'unŭ discursŭ ținutŭ înaintea alegĕtorilorŭ sĕi.

D-lŭ Hieronymi a fostŭ atunci de părere, că se cere de urgență o reformă a legii electorale, că censulŭ trebue sĕ fiă egalŭ și că nu este în interesulŭ statului de a mai susține legea esceptională electorală pentru Transilvania.

Abia a trecutŭ unŭ anŭ de atunci și étă că ministrulŭ Hieronymi se declară gata a esecuta tóte reformele, ce i se cerŭ și ce nu i-se cerŭ, relativŭ la succesiva întroducere a administrației de statŭ, pentru tóte găsesce că a sositŭ timpulŭ, numai reforma legii electorale nu o crede a fi o „problemă urgentă“.

Deputatulŭ oposiționalŭ Hollo, sulevândŭ în ședința de Luni a dietei cestiunea revisuirei legii electorale, a silitŭ pe ministrulŭ de interne sĕ se declare și resultatulŭ a fostŭ, cum amŭ disŭ, că d-lŭ Hieronymi nu vede necesitatea de a se grăbi cu acésta reformă.

Adevĕratŭ, că ministrulŭ de interne n'a negatŭ, că ar fi necesară și reforma legii electorale, dér, dise elŭ, acésta mai are timpŭ, nu e bine de-a fi grăbită, căci ea atinge *prea multe interese* și póte provoca multe *turburări politice.* La timpulŭ sĕu d-sa va încerca sĕ delăture anomaliile legii electorale printr'o novelă, dér deocamdată nu consideră ca o problemă fórte urgentă presentarea unui proiectŭ de lege și în privința acésta.

Suntŭ aprópe cinci-spre-dece ani, de când la diferite ocasiuni s'au constatatŭ în dietă anomaliile legii electorale și s'a cerutŭ delăturarea lorŭ. Totdéuna însĕ rĕspunsulŭ a fostŭ, că revisuirea legii electorale mai are timpŭ, că deocamdată legea esceptională din Transilvania este o armă puternică în mâna guvernului unguresců, de care nu vrea sĕ sĕ lipséscă. Micșorarea censului și lărgirea drepturilorŭ politice ar da numai nutremêntŭ agitațiunei naționale a Românilorŭ și acésta nu este în interesulŭ supremației maghiare.

Cam de soiulŭ acesta erau argumentele, ce se aduceau întotdéuna pentru amânarea revisiunei și nimicŭ nu ne îndreptățesce a crede, că astădi nu se cere amânarea ei totŭ din asemeni considerațiuni.

Ministrulŭ Hieronymi a vorbitŭ numai adevĕrulŭ, când a disŭ, că reforma legii electorale atinge prea multe interese, ceea ce cu alte cuvinte vrea sĕ dică, că ea atinge înainte de tóte interesele de egemoniă maghiare și o astfelŭ de cestiune delicată nu e bine sĕ se resolveze de-a ruptulŭ capului.

Deputatulŭ Hollo e de altă părere. Celŭ puținŭ din vorbele lui suntemŭ în dreptŭ a conchide, că nu împarte vederile maiorității în privința oportunității revisiunei legei electorale. Elŭ dise cu dreptŭ cuvêntŭ, că tuturorŭ reformelorŭ ar trebui sĕ premérgă lărgirea drepturilorŭ politice ale cetățenilorŭ, care este unŭ postulatŭ alŭ civilisațiunei.

Este timpulŭ supremŭ, dise Hollo, ca sĕ se estindă dreptulŭ electoralŭ. Căci décă dieta, fiă din temere, că prin micșorarea censului electoralŭ ar întra întrînsa mai mulți deputați ai naționalităților, fiă din motive de oportunitate, ar negligia datoria acésta, *póte sĕ vină unŭ timpŭ în care elementele, ce suntŭ adi escluse dela esercitarea drepturilorŭ constituționale, vorŭ lua mijlócele pentru dobêndirea drepturilorŭ din isvóre, afară de cerculŭ constituției.*

Maioritatea dietei însĕ, adoptândŭ vederile d-lui Hieronymi, a rĕspinsŭ moțiunea propusă de deputatulŭ Hollo și așa cei cu „multele interese“ se potŭ liniști, căci multă vreme încă nu-i va amenința o revisiune a legii electorale în posiția lorŭ privilegiată.

Astfelŭ sciu sĕ facă destulŭ Ungurii dela putere postulatelorŭ civilisațiunei. Căderea contelui Taaffe și a proiectului sĕu de reformă electorală i-au încuragiatŭ de-a amâna delicata cestiune a revisuirei legii electorale.

D-lŭ Hieronymi are deocamdată destulŭ de lucru cu revisuirea legii comunale, ce are de scopŭ a pune o mai bună temeliă sistemului centralistŭ-maghiarisătorŭ. De drepturile politice ale cetățenilorŭ români, slovaci, sêrbi etc. va avé vreme sĕ se ocupe și mai târdiu, de va fi de lipsă și va mai rĕmâné până atunci ministru.

Décă acești cetățeni suntŭ séu nu eschiși dela esercitarea drepturilorŭ constituționale nu impórtă, ceea ce impórtă este numai ca sĕ respecteze constituția și sĕ îmbrățișeze limba și cultura maghiară.

Halalŭ de o acțiune de reformă ca acésta!

CRONICA POLITICA.

— 4 (16) Noemvre.

Foile, ce le-amŭ primitŭ adi din Budapesta, vorbescŭ în seriosŭ despre **dimisia ministrului Csaky.** „*Magyar Hirlap*“ spune, că Csáky se va retrage, dér va lua parte activă la desbaterile din camera magnaților asupra proiectului căsĕtoriei civile. Deja se și facŭ combinațiuni cu privire la urmașulŭ lui Csáky. Se dă, ca sigurŭ, că portofoliulŭ de culte și instrucțiune publică îlŭ va primi contele Iuliu *Andrássy*, actualŭ secretarŭ de statŭ la ministeriulŭ de interne.

*

Se scie, că cardinalulŭ Laurențiu **Schlauch**, episcopulŭ catolicŭ dela Oradea-mare, a adresatŭ Corónei unŭ **memorandŭ** cu privire la proiectulŭ de lege despre întroducerea căsĕtoriei civile. Acestŭ memorandŭ îlŭ găsimŭ pentru prima óră publicatŭ acum în foile unguresci. In elŭ se arată vederile bisericei catolice față cu căsĕtoria civilă peste totŭ, pe care o combate cu tótă hotărîrea; mai alesŭ însĕ căsĕtoria civilă obligatóre este combătută cu înverșunare. Sa arată, că acestŭ proiectŭ de lege vatĕmă nu numai consciința credincioșilorŭ catolici, ci și a tuturorŭ celorlalți creștini; elŭ nu corĕspunde raporturilorŭ politice ale țĕrei și tinde la știrbirea vieței religióse-morale a poporului, ceea ce și pentru statŭ este păgubitorŭ.

Ca rĕspunsŭ la acestŭ memorandŭ, ministrulŭ unguresců de justiția, din însărcinarea guvernului, a presentatŭ Corónei unŭ altŭ memorandŭ, care încă nu este publicatŭ până acum și în care se arată vederile guvernului. Dintre aceste două memorande, Coróna a acceptatŭ memorandulŭ în care s'au arătatŭ vederile guvernului, în timpŭ ce memorandulŭ lui Schlauch, ca și combaterile primatelui dela Strigoniu, au fostŭ respinse din partea Corónei.

*

Din Parisŭ se telegrafiază, că în 14 Nov. deschidêndu-se **camerele francese**, d-lŭ Blanc, președinte de vêrstă alŭ Camerei, constată, că noua legislația sĕ deschide în impregiurări fericite, după minunatele sĕrbări, în timpulŭ cărora s'a săvêrșitŭ, în mijloculŭ entusiasmului, *unirea Franciei și a Rusiei.* Nici-odată nu se va uita nemuritórea depeșă, în care unŭ marinimosŭ împĕratŭ a întăritŭ alianța celorŭ două țĕri, afirmândŭ sentimentele lorŭ pacinice. Francia nu e singură, când are lângă ea o mare putere n'are de ce sĕ se témă în viitorŭ și trebuie sĕ-și păstreze tóte sperantele sale (aplause). — D-lŭ Casimir Périer a fostŭ alesŭ președinte provisoriu alŭ Camerei cu 295 voturi contra 195 date d-lui Brisson. D-nii de Mahy și Lockroy au fostŭ aleși vice-președinți provisori. — La Senatŭ d-lŭ Challemel Lacour a amintitŭ visita marinarilorŭ ruși, care a fostŭ aclamată în tótă Francia. Décă senatulŭ ar fi ținutŭ ședință, ar fi fostŭ fericitŭ sĕ unéscă aclamațiunile sale cu acele ale întregei țĕri. Suntemŭ încredințați, adause dênsulŭ, că simpatiile celorŭ două țĕri suntŭ durabile, căci sĕ razimă pe interese, cari nu suntŭ opuse în nici unŭ punctŭ alŭ globului. Senatulŭ trimite Țarului și întregei

---

FOILETONULŬ „GAZ TRANS.“

Nevasta judecătorului.

Narațiune, de H. Milke.

Judecătorulŭ Fridrichs s'a fostŭ logoditŭ.

Era unŭ evenimentŭ pentru cercurile juriștilorŭ din orașŭ; nu se aștepta nimeni la așa ceva nici dela mire, nici dela mirésă.

Totulŭ s'a petrecutŭ în tăcere și în secretŭ, ceea ce a contribuitŭ numai a escita mirarea generală.

Mai multŭ încă erau însușirile părechei logodite, cari constituiau obiectul criticei. Mirele trecea ca tipŭ al unui „burlac juristic“, cum îi diceau în glumă prietinii lui. Fridrichs trecuse tocmai peste 40 de ani și colegii lui ar fi juratŭ, că elŭ nu va contracta nici-odată „îndatoriri matrimoniale“. Mirele era cunoscutŭ ca unŭ juris-consult fórte consciințiosŭ, puținŭ pedantŭ, omŭ cu o înfățișare seriósă și nefățărită.

Și acum n'a făcutŭ numai o partidă bună, ci chiar strălucită, în tóte privințele strălucită, atâtŭ ce privea posiția socială a miresei, câtŭ și ce privia însușirile ei frumóse corporale și spirituale, și nu în rêndulŭ din urmă mijlócele ei materiale.

D-na de Werthheim era, ce e dreptŭ, vĕduvă, primulŭ ei bărbatŭ fusese oficerŭ și murise înainte cu 3 ani, după ce timpŭ de 2 ani a avutŭ norocirea a putea dice, că una din cele mai bogate și adorate frumseți ale orașului este soția lui.

Ea după mórtea lui sĕ retrăsese cu totulŭ de societate și acum abia s'a arătatŭ tinĕra vĕduvă de 25 ani în cercurile de mai nainte, unde îndată și fù înconjurată de pețitori de totŭ soiulŭ, și iată că se și logodi deodată cu acestŭ holteiu tăcutŭ și seriosŭ.

Lucrulŭ acesta nu 'lŭ prea înțelegeau mulți. Elŭ aduse cu sine, că de-odată judecătorulŭ era privitŭ cu alți ochi. Elŭ sĕ pricepea dér nu numai de a tracta cu criminalii înaintea senatului penalŭ, ci avea și darulŭ de a mișca o inimă de femeiă. Acésta nu se credea dela elŭ.

Critica lumei încă nu amuțise, când părechea plecase deja sĕ facă o călĕtoriă de nuntă. Numai după reintórcerea lorŭ, începuse a se deda lumea cu evenimentulŭ acesta și numai unii pețitori desamăgiți ai Alicei prediceau o căsĕtoriă nenorocită. „Tinĕra nevastă este o damă de modă nervosă“, — diceau ei, „care n'are sensŭ decâtŭ pentru giuvaere și rochii strălucite. Bărbatulŭ era unŭ pedanticŭ omŭ ce sĕ cufunda de diminéța până séra între acte; cum ar fi pututŭ dér, sĕ se înțelégă acești doi?“

Ajunseră și la urechile părechei nouĕ aceste vorbe, însĕ ea rîdeau despre ele. Căci ei trăiau fericiți. — Ce sĕ dicea despre ei, era așa, și totuși nu era așa. — Alice nu era numai o damă de societate, căreia îi ertau mijlócele sĕ se îmbrace cu gustŭ și bogatŭ, ci ea avea și înclinare spre căzniciă și conversa cu soțulŭ ei chiar și asupra afacerilorŭ lui serióse. Și judecătorulŭ prin iubirea sa, se simțea multŭ întineritŭ, așa că, severulŭ judecătorŭ criminalŭ nici nu mai era de recunoscutŭ în casa lui.

Ast-felŭ lumea trebuia de ocamdată sĕ se mulțuméscă cu acestŭ resultatŭ, fiă că avea séu nu, simpatiă pentru noua păreche.

*

Judecătorulŭ venise dela tribunalŭ veselŭ și voiosŭ. Ședința se terminase adi curêndŭ, póte-că elŭ s'a grăbitŭ adi puținŭ la pertractări, deși de sigurŭ nu în paguba dreptății, căci astădi era diua nascerei sale și elŭ se bucura la dupa-améda liberă, la mica societate ce avea sĕ se întrunéscă din acestŭ incidentŭ, și mai alesŭ, că putea sĕ-și petrécă cu Alice.

Ea în diminéța acelei dile îlŭ încărcase cu daruri bogate, masa era plină de cadouri, cari escitară mirarea și alŭ cărorŭ prețŭ 'i făcu o impresiune aprópe umilitóre. Rîdêndŭ ea 'i făcu reproșuri, îlŭ îmbrățișă și dise: „Nu sunt eu a ta? Ce e alŭ meu, nu e și alŭ tĕu? Nu suntŭ vrednici acei bani rĕi, ca sĕ mi-'i totŭ amintesci“.

„Acuma sciu, că am luatŭ de nevastă